

KESKKONNAAMET

Triin Leetmaa
Riigimetsa Majandamise Keskus
triin.leetmaa@rmk.ee

Teie 06.10.2023

Meie 16.11.2023 nr 7-11/23/20404-3

Looduskaitsetöö lähteülesanne nr 1899 (Kehra Ülejõe terviseraja ohtlikud puud)

Austatud Triin Leetmaa

Riigimetsa Majandamise Keskus esitas Keskkonnaametile kooskõlastamiseks looduskaitsetöö lähteülesande (ID 1899), mille kohaselt soovitakse Harju maakonnas Anija vallas Kehra linnas ja Kaunissaare külas Ülejõe terviseraja (katastritunnused 14001:002:2580; 29001:006:0011)¹ ääres teostada ohtlike seisvate surnud puude langetamist ning eemaldamist, et oleks tagatud terviserajal liikuvate inimeste ohutus ning veel elujõuliste puude säilimine.

Kehra Ülejõe terviseraja ääres on kokku 150 seisvat surnud puud, mis on looduses tähistatud oranži märkevärviga. Kõik puud asuvad vahetult terviseraja või jalgradade ääres ning kujutavad otseselt ohtu rajal liikuvatele inimestele. Tööde teostamise käigus on kavas raiuda maha kokku 142 puud, millest 15 asub vääriselupaigas (edaspidi *VEP*) nr 208690² ning 85 asub *VEP*-is nr 110220³. 115 puud jääb Kaunissaare kanakulli püsielupaiga sihtkaitsevööndisse, millest osad puud jäävad samaaegselt ka *VEP*-i alale.

Kanakulli püsielupaik

Kanakulli püsielupaiga sihtkaitsevööndis kehtiv kaitsekord on sätestatud looduskaitseseadusega (edaspidi *LKS*) Keskkonnaministri 13.12.2006 määrusega nr 73 „Kanakulli püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi *kaitse-eeskiri*).

Lähtuvalt *LKS*-st on lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal ning pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine keelatud. Sellest tulenevalt võib püsielupaigas raiet teha vahemikus 1. septembrist kuni 28.veebruari.

Kanakulli pesitsus kõnealusel alal on teada alates 2015. a ning pesa registreeriti 2018. a. See kanakulli elupaik võeti kaitse alla 2020. a Arne Tuule koostatud ekspertiisi alusel kui piisavalt sobivat metsa sisaldav elupaik, mis on asustatud. Edukat sigimist alal olnud ei ole.

¹ Anija metskond 30 ja 31 (riigiomand)

² Vääriselupaiga tüüp „teised lehtmetsad“

³ Vääriselupaiga tüüp „jõgede ja järvede laugjad kaldanõlvad“

Kõik kanakulli püsielupaigas langetatavad puud asuvad terviseraja ääres. Raied kanakulli pesapaigani ei ulatu. Raied on kavandatud metsa säästvalt ning lähteülesandes on arvestatud kanakulli püsielupaigaga. Kavandatav raie on vajalik terviseraja hooldamiseks ning tööde teostamine lähteülesandes toodud tingimustel ei kahjusta kanakulli soodsat seisundit.

Vääriselupaigad

Keskkonnaministri 04.01.2007 määruse nr 2 „Vääriselupaiga klassifikaator, valiku juhend, kaitse korraldamine ning vääriselupaiga kaitseks lepingu sõlmimine ja kasutusõiguse tasu arvutamise täpsustatud alused“ (edaspidi *määrus*) § 26¹ lg 2 sätestab, et avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja riigimetsas asuvas Eesti looduse infosüsteemi kantud vääriselupaigas on keelatud raie, välja arvatud erandkorras tehtav raie ja kujundusraie Keskkonnaameti nõusolekul.

Kavandatav raieala hõlmab VEP-st kitsast riba VEP-i läbiva terviseraja ääres ning planeeritava raiega raiutavad kuivanud puud on tihedalt kasutataval terviserajal liikujatele Keskkonnaameti metsahoiu vanemspetsialisti Teet Tamme poolt 02.11.2023 teostatud välitöö andmetel äärmiselt ohtlikud. Juba murdunud kuuskede puhul on näha, et see mets on kahjustatud ka juurepessu poolt, mis teeb seal kasvavad kuused eriti tormihellaks. Samuti arvestades RMK looduskaitsetöö lähteülesandes VEP-le avalduva võimaliku negatiivse mõju minimeerimiseks kasutusele võetavaid meetmeid, **on põhjendatud erandkorras teostatav sanitaarraie VEP-is lähteülesandes toodud tingimustel asukohakaardil näidatud alal.**

Veekaitsevöönd

Osad raiutavad puud jäävad ka veekaitsevööndisse. Veeseaduse kohaselt on veekogul kalda erosiooni ja hajuheite vältimiseks veekaitsevöönd⁴, mille ulatus Jägala jõel (VEE1083500) on 10 meetrit põhikaardil märgitud veepiirist. Tulenevalt veeseadusest⁵ on veekaitsevööndis keelatud puu- ja põõsarinde raie Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks.

Lähtuvalt eeltoodust ning tuginedes õiguslikule alusele, annab Keskkonnaamet nõusoleku Jägala jõe veekaitsevööndis Harju maakonnas Anija vallas Kehra linnas ja Kaunissaare külas Anija metskond 30 ja 31 kinnistutel puude raieks järgmistel tingimustel:

1. Püsielupaigas võib puude raiet teha ajavahemikus 1. septembrist 28. veebruarini. Püsielupaigast väljapoole jäävate raiete osas tuleb vältida lindude pesitsusperioodi märtsi keskpaigast juuli lõpuni;
2. Tööde tegemisel ei tohi kahjustada kaldaala pinnast, muuta kaldajoont, tekitada erosiooniohtu ega veekogu veekvaliteeti kahjustada;
3. Töid tuleb teostada tehniliselt korras seadmete ja masinatega. Vee- ja pinnasereostuse vältimiseks tuleb kütust tankida väljaspool veekaitsevööndit;
4. Raiutud puud ja põõsad tuleb paigutada veekaitsevööndist väljapoole;
5. Tööpiirkond tuleb peale tööde lõppu korrastada;
6. Veekaitsevööndis on raie lubatud ülaltoodud tingimustel raie kuupäeva puudumise tõttu kuni aasta allkirjastamise kuupäevast.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et terviseraja ääres olevad puud, millele on maalitud pildid

⁴ Veeseadus § 118 lg 1

⁵ Veeseadus § 121 lg 1

loomadest/lindudest, peavad säilima. Lähteülesande kohaselt need puud tüügastatakse vähemalt 4-5 m kõrgusteks tüügasteks, et säilitada kohaliku elaniku poolt puutüvedele maalitud pildid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maret Vildak

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Kätlin Kukk 5420 0399 (looduskasutuse osakond)

katlin.kukk@keskkonnaamet.ee

Teet Tamm 501 9274 (metsaosakond)

teet.tamm@keskkonnaamet.ee

Anne Merzin 5559 0958 (veeosakond)

anne.merzin@keskkonnaamet.ee

Ilona Lepik 520 1087 (loodushoiutööde büroo)

ilona.lepik@keskkonnaamet.ee